

Regelbunden tillsyn i Salebyskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Lidköpings kommun och besökt Salebyskolan den 21 januari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Salebyskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Salebyskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Salebyskolan

Salebyskolan	Antal elever
Förskoleklass	10
Grundskola	115

Källa: Skolans egna uppgifter

Salebyskolan är belägen i samhället Saleby cirka 15 kilometer söder om Lidköping. Skolan är organiserad i två arbetslag där förskoleklass till och med årskurs 3 utgör arbetslaget Strået och där årskurserna 4 till 6 utgör arbetslaget Axet. För att möta ett minskande elevunderlag har man från läsåret 2007/08 organiserat eleverna i åldersblandade klasser så att förskoleklassen och årskurs 1 arbetar tillsammans. Det finns också två klasser med elever i årskurserna 2 och 3. Årskurserna 4–6 är fortfarande åldershomogena.

Skolan har tidigare haft en turbulent period med låga resultat och många rektorsbyten. Inför läsåret 2004/05 anställdes nuvarande rektorn med ett tydligt uppdrag att arbeta för att öka elevernas måluppfyllelse samt skapa en enhetskänsla.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Saleby-skolan	Riket	Saleby-skolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	81	85	89	87
	Matematik	88	72	68	73
	Svenska	81	71	84	72

Källa: Uppgifter från skolan. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

Kommentar och bedömning:

Salebyskolan använder sig bland annat av nationella ämnesprov för att bedöma elevernas kunskapsutveckling. Av tabell 2 framgår att andelen elever som uppnått kravnivån på det nationella ämnesprovet i svenska är högre än snittet för riket medan det i engelska i stort är i nivå med riket. I matematik var måluppfyllelsen 2007 mycket över riksgenomsnittet medan det för 2008 sjunkit till att vara under nivån för riket. Enligt skolans statistik över de senaste fem årens resultat av de nationella ämnesproven framgår att resultaten även tidigare varierar dels mellan åren, dels mellan de olika ämnena.

Då elevantalet dessa år varit lågt, mellan 16 och 24 elever per klass, kan enskilda klassers resultat få för stort genomslag i statistiken. Genom att använda sig av ett glidande medelvärde kan man begränsa en eventuell effekt av detta och istället göra en mer bestämd bedömning av måluppfyllelsen. Ett glidande medelvärde baserat på resultaten för åren 2004–06, 2005–07 respektive 2006–08 visar att måluppfyllelsen i matematik varit konstant på cirka 84 procent. I svenska har resultaten ökat från cirka 70 procent till 81 procent och i engelska har resultaten ökat från cirka 70 procent till 86 procent. Skolan redovisar emellertid inga andra kunskapsresultat och av tillsynen framgår att lärarna inte följer upp elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än engelska, matematik och svenska.

Skolinspektionen bedömer att det vid skolan saknas en samlad bild av elevernas kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen och grundskoleförordningen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i samtliga ämnen.
Inspektionen visar att lärarna fortlöpande följer upp elevernas kunskapsutveckling främst i ämnena engelska, matematik och svenska. Av intervjuer med rektor och lärare framkommer emellertid att denna fortlöpande uppföljning av elevernas kunskapsutveckling inte sker i alla ämnen.
Skolinspektionen bedömer att skolan fortlöpande måste följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning**Bedömningspunkter****1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen**Bedömningspunkter****1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (12)

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § i skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Salebyskolan har presenterat ett dokument som benämns likabehandlingsplan. Detta dokument kan inte sägas uppfylla de krav som ställs på en sådan plan då den inte innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier på dessa grunder eller sexuella trakasserier. Planen innehåller inte heller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Av intervju med rektorn framkommer att likabehandlingsplanen för närvarande är under omarbetning.

Skolinspektionen bedömer att Salebyskolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen

(2008:567).

Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Barns och elevers medverkan vid upprättandet m.m. av nämnda planer regleras i förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

För varje ämne finns en kursplan i vilken anges dels de mål som undervisningen ska sträva mot och dels de mål eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret.

Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att eleverna inte erbjuds undervisning i hem- och konsumentkunskap i en sådan omfattning som gör det möjligt för eleverna att nå målen i årskurs 5 före utgången av årskurs 5.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste säkerställa att eleverna erbjuds undervisning i hem- och konsumentkunskap i sådan omfattning de har möjlighet att nå målen i årskurs 5.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Ej relevant	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever samt i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

Skolans kvalitetsredovisning bygger på den mall barn- och skolförvaltningen tagit fram för kommunens grundskolor och förskolor. I mallen redovisar skolorna arbetet med och måluppfyllelsen för skolplanens mål. Av den regelbundna tillsynen framgår att det på Salebyskolan pågår utvecklingsarbeten av olika slag. Då den regelbundna tillsynen visar att skolan inte sammanställer eller redovisar andra resultat än andelen elever som uppnått kravnivån vid de nationella ämnesproven kan det konstateras att skolans utvecklingsarbete inte har skolans samlade resultat som utgångspunkt.

Av kvalitetsredovisningen och intervjuer framgår inte hur skolan kommit fram till sina ställningstaganden om åtgärder som behövs den kommande perioden för förbättrad måluppfyllelse. Intervjuer och dokumentstudier visar också att det endast undantagsvis görs analyser och utvärderingar av tidigare genomförda åtgärder och av de resultat som uppnåtts.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra sitt kvalitetsarbete särskilt med avseende på uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i samtliga ämnen i årskurs 5.

Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet, varje kommunalt bedriven förskola och varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja kommunernas, skolornas, förskolornas och fritidshemmens kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Skolans, förskolans och fritidshemmets kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

I Lidköpings kommun finns en gemensam mall för skolornas kvalitetsredovisningar framtagen. I kvalitetsredovisningen för Salebyskolan följs de kommunala målen upp på ett ambitiöst sätt, bland annat med hjälp av framtagna så kallade styrkort. I styrkorten formuleras mål i form av strategier, vilka är vagt formulerade och således svåra att följa upp och utvärdera. I kvalitetsredovisningen beskrivs vilka åtgärder som vidtagits under året samt en beskrivning av resultaten. Någon närmare analys görs inte. I kvalitetsredovisningen redovisas antalet elever som uppnått kravnivån på de nationella ämnesproven. En redovisning av elevernas måluppfyllelse i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen saknas emellertid och således saknas en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats. Elever och föräldrar bör också i större utsträckning involveras i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller kraven i förordningen.

12 (12)

2009-05-07 Göteborg

Sven-Olof Lundin

Kristina Svensson